

POSUDEK RIGORÓZNÍ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Autorka práce: Mgr. Jana Vlčková

Název práce: Problematika paliativní péče v hospicových a mobilních zařízeních v ČR

Autor posudku: PhDr. Karolína Dobiášová, PhD.

---

1) *Věcného přínosu práce a její přidané hodnoty*

Autorka si zvolila bezesporu vysoce aktuální téma. Dokládá to fakt, že Světová zdravotnická organizace (WHO) vydala v roce 2014 rezoluci s názvem *Posilování paliativní péče jako součásti komplexní péče v průběhu celého života*, která zaručuje institucionální a legislativní oporu rozvoji paliativní péče. WHO doporučuje všem zemím, aby ve svých programech v oblasti veřejného zdraví upřednostňovaly tento druh péče s tím, že nedostatek přístupu k těmto službám v komunitě je synonymem pro zanedbávání lidských práv. Autorčin přínos spatřuji především v identifikaci deficitů současné paliativní péče a zjištění postojů a vztahů mezi aktéry politiky paliativní péče, které mohou být jednou z bariér jejího rozvoje.

2) *Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;*

Hlavním cílem předložené rigorózní práce je: „*zjistit aktuální postavení specializované paliativní péče ve zdravotním systému se zaměřením na angažované aktéry v politice paliativní péče v ČR*“.

Od hlavního cíle má autorka vhodně odvozeny výzkumné otázky:

1. *Jaký je hlavní deficit současného stavu mobilní paliativní péče v ČR?*
2. *Kteří klíčoví aktéři jsou v dané problematice nejdůležitější?*
3. *Kteří klíčoví aktéři mají největší kompetence k tvorbě politiky pro oblast specializované paliativní péče v ČR?*
4. *Liší se názorová přesvědčení na danou problematiku u politických i odborných aktérů, A pokud ano, jakým způsobem?*
5. *Mění se způsob podání informace o dané problematice v médiích?*

Všechny výzkumné otázky v rámci své práce autorka zcela zodpovídá.

3) *Strukturace práce;*

Po úvodu, vymezení cílů, výzkumných otázek a metodologii (dále viz ad 6) podává autorka

stručný historický exkurz do vývoje paliativní péče v ČR. Kapitola je přehledná a pracuje s relevantními zdroji literatury. Následuje kapitola Paliativní péče v evropských zemích. S ohledem na to, že je zde věnována pozornost i paliativní péči v USA, lépe by obsah kapitoly vystihoval název Paliativní péče v zahraničí. Autorka zde diskutuje formy institucionálního nastavení paliativní péče i kapacitu této péče ve vybraných zemích. Trochu bych autorce vytkla, že z některých odstavců není zřejmé, odkud čerpala předkládané informace. Také zařazení tabulky s daty o paliativní péči, která jsou zde komentována, do přílohy na konci práce mi přijde nepraktické. V kapitole páté autorka nejprve předkládá vymezení pojmů paliativní a hospicová péče klíčovými organizacemi v politice paliativní péče a dále se věnuje podrobně Evropské asociaci pro paliativní péči, která je významným nadnárodním aktérem v oblasti paliativní péče. Další deskriptivně pojatá kapitola šestá představuje obecnou a specializovanou paliativní péči v ČR. Navazuje kapitola věnující se současnému institucionálnímu nastavení paliativní péče v ČR. Je zde zmíněna potřeba integrace paliativní péče do zdravotnického systému a potřeba zajištění kontinuity jednotlivých služeb paliativní péče. Představeny jsou zde i rozvojové projekty pro oblast paliativní péče. Autorka v této kapitole diskutuje možný rozvoj paliativní péče v ČR. Jen mám malou výhradu k zbytečně dlouhým přímým citacím významných stakeholderů na poli této politiky čerpaných z webových stránek MZ ČR a Nadačního fondu Avast. Následně se autorka věnuje současným možnostem a problémům specializované paliativní péče. Autorka příkladně pracuje s legislativními dokumenty, politickými a strategickými dokumenty i statistickými daty. Tato část práce vypovídá o autorčiných výborných analytických dovednostech a o schopnosti odborně argumentovat. V deváté kapitole navazuje představením teoretického východiska práce: teorie nastolování agendy zaměřené na aktéry a hodnotového východiska: konceptu lidské důstojnosti jako základu lidských práv (více viz ad 5 tohoto posudku). Nejprínosnější částí předložené práce je analytická část, opírající se o vlastní výzkumné aktivity autorky. V první části autorka velmi zdařile pracuje s výpověďmi klíčových aktérů politiky paliativní péče. Přínosem této práce je nejen zachycení „vidění“ systému paliativní péče jejich perspektivou, ale i zjištění vztahů mezi těmito aktéry, které se ukazuje jako bariéra dalšího rozvoje této tolik potřebné péče. Zejména zachycení postojů představitelů dvou klíčových resortů k otázce financování, ale i k dalším oblastem. Mediální analýza pokrývá vhodně zvolené časové období od roku 2014–2017 (období před spuštěním pilotního projektu mobilní paliativní péče až po období po skončení pilotního projektu). Analýza přináší zajímavá zjištění, přičemž nejvíce

oceňuji zachycení proměn mediálního diskurzu paliativní péče. Na závěr autorka doplňuje svá zjištění stručnou kapitolou zaměřenou na pohled odborníků na paliativní péči získaný z odborných periodik.

4) *Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace;*

Autorka srozumitelně formuluje své argumenty opřené o vlastní výzkum a dostupnou tuzemskou i zahraniční literaturu a vyvozuje přesvědčivé závěry. Autorka prokazuje vhléd do sledované problematiky, schopnost kriticky reflektovat výzkumná zjištění.

5) *Propracování a aplikaci teoretických východisek a přístupů*

Autorka má přehledně popsánu a vysvětlenou teorii nastolování agendy zaměřenou na aktéry a smysluplně zdůvodňuje výběr této teorie pro svou rigorózní práci. Dále popisuje hodnotový koncept lidské důstojnosti jako základu lidských práv. Autorka pracuje s relevantní literaturou předních českých i zahraničních odborníků. Jen bych jí vytkla, že se ve vymezení teoretického hlediska několikrát odvolává na diplomovou práci (Sliž, 2017) místo na primární zdroje.

6) *Metodologického přístupu a aplikace jednotlivých metod;*

Autorka má transparentní, pečlivě popsáný a logicky zdůvodněný metodický přístup, ale trochu nelogicky jej rozdělila do dvou částí. První část je v úvodu práce, druhá (podrobnější) až v analytické části rigorózní práce. Doporučuji, aby autorka důvody tohoto rozdělení zdůvodnila v průběhu obhajoby. Čerpá převážně z relevantních českých zdrojů, jen bych jí vytkla, že v metodologii odkazuje i na bakalářskou práci (Švajlenková, 2019), nikoliv na primární zdroj.

Autorka zvolila kvalitativní přístup, který správně aplikuje. Oceňuji v první řadě kombinaci metod – expertního šetření a mediální analýzy, což umožňuje plastičtější pohled na sledovanou problematiku. Také bych vyzdvihla výběr aktérů pro expertní šetření (včetně vedoucích pracovníků dvou klíčových ministerstev odpovědných za oblast paliativní péče), kteří jí poskytli unikátní informace a vhléd do studované problematiky. Jen je škoda, že se autorce nepodařilo dotázat zástupce zdravotní pojišťovny, ale je to v práci reflektováno a zdůvodněno. Mediální analýza je provedena systematicky, je promyšlená a je za ní vidět velké penzum práce.

7) *Využití literatury a dat;*

Autorka využívá relevantní českou i zahraniční literaturu. Vytkla bych jen využití kvalifikačních

prací místo primárních zdrojů v kapitole věnované metodologii a teoretickým východiskům. Práce s daty je v souladu s nároky na kvalitativní výzkum.

8) *Stylistiky a formálního zpracování*

Autorka prokazuje schopnost psát odborným jazykem, argumentovat s odkazy na relevantní literaturu, legislativu a statistická data. Jen by bylo vhodnější v práci používat jednotné číslo místo množného čísla, když se jedná o jednoho autora. Oceňuji, že práce je doplněná četnými vypovídajícími tabulkami a autorkou vytvořenými schémata, které usnadňují čtenáři orientaci v textu.

Z výše uvedených důvodů doporučuji předloženou rigorózní práci přijmout k obhajobě.

Datum: 1. 6. 2020

Podpis: